

KANNA TLIKKUST JA RAHU

Kaks noort matemaatikaõpetajat sai tänavu juurde Kolga 9-klassiline kool. Need on Jaana ja Mart Laanpere, abikaasad, kes kevadel lõpetasid Tallinna Pedagoogilise Instituudi ning suunati tööle meie rajooni.

Jaana lõpetas Kingissepa (nüüd juba Kuressaare) 1. keskkoolis matemaatika-füüsika eriklassi ning kuna Tartusse ülikooli proovimiseks jäi julgusest veidi puudu, siis oligi Pedagoogiline Instituut üsna tavaline jätk. Sellega, et matemaatika naisterahvale «üle mõistuse käib» Jaana ei nõustu. Mardi arvates on see hoiak tingitud sellest, et ikka on meil tahetud mingi kindla malli järgi käia. Tegelikult on aga naised hoopis täpsemad ja kohusetundlikumad kui mehed. Rohkem meeste mõistust nõuab füüsika, aga matemaatikat jagab naiste loogika küll, arvab Mart. Tema ametivalikul on kindlasti omajagu «süüid» emal, kes Kuusalu lastele samuti just matemaatikateadmisi jagab.

Instituudis Jaana ja Mart kokku saidki ning nüüd kasvab selles peres kahe ja poole aastane poisipõnn. Kõigele vaatamata lõpetas Jaana kõrgkooli viie aastaga. Selleks tuli muidugi individuaalgraafiku järgi töötada, kuid dekanaat suhtus noortesse peredesse hästi (Jaana ei olnud sugugi ainuke, kel lapse kõrvalt õppida tuli) ning kõik eksamid ja arvestused said õigel ajal tehtud. Suur pluss oli muidugi see, et abikaasa samal kursusel õppis, õppematerjalidega seetõttu raskusi ei tekkinud.

Viiekümne ühest tänavu Harju rajooni suunatud noorest õpetajast on meessoo esindajaid vaid seitse. Meeste vähesus on Jaana-Mardi arvates meie kõrgkooli üldprobleem, mitte ainult pedagoogiliste erialade mure. Sest palka saavad ju kõik kõrgharidusega inimesed enam-vähem ühepalju (s.t. ühevähe), olenemata sellest, kas tegemist on õpetaja või inseneriga. Peapõhjusi, miks meie kõrgkooli noormeeste defitsiit kummitab, on kaks — kõigepealt armeeteenistus, mis noored mehed koolidest eemale kisub (viimasel ajal on õnneks lootust paremuse poole) ning tei-

seks meie koolisüsteem, mis on igati soosinud tütarlapsi, jättes poisid teisejärguliseks. Selle kinnituseks väidab Jaana, et meie koolides püütakse noormehed (kes on palju elavaloomulisemad ja seega «ebamugavamad» õpilased kui tüdrukud) ikka «ära sokutada» tehnikumidesse või kutsekoolidesse.

Lisaks matemaatikaõpetaja ametile hakkavad Jaana ja Mart Laanpere täitma veel klassijuhataja ülesandeid — Jaana kuuenda ja Mart viien-

da klassi juhatajana. Väike hirm muidugi on, Mart pole nii väikestega varem kokku puutunud (oma poeg muidugi välja arvatud). Ega seda päris õiget ettekujutust õpetajatööst siiski veel ole, sest praktikaajad olid liiga lühikesed, et mingi olulist kogemust saada. Aga ka ülevoolavat entusiasmi, et nüüd lähen ja teen. Jaanas-Mardis pole. Tuleb olla kahe jalaga maa peal ning suhtuda probleemide lahendamisse reaalselt. Kui ka Toronto õpetajad (needsamad,

kes rajooni pedagoogide austikuistel nõupidamistel osalesid) tuleksid siia kogu oma tehnikaga, ei lahendaks see meie muresid. Viga peitub hoopis koolisüsteemis ning seda ühe ropsuga lahendada ei ole võimalik. Alustada tuleb vähehaaval, kohe suuri muutusi loota ei tasu.

Esimeste koolipäevade suurim ülesanne on Jaana ja Mardi arvates õpilastega kiiremini tutvuda, neid tundma õppida. Sest just lastesse tahavad nemad teistmoodi suhtuda kui seda seni on tehtud, vähemalt püüavad nad seda.

Kolga kooli tööle minek tähendab ühtlasi, et koduks saab maakodu. Kolga ahtatles seetõttu, et lisaks ametikohale pakuti siin ka kolmetoalist korterit. Oma kodu aga tähendab ühele noorele perele väga palju, sest noorte õpetajate (ja mitte ainult õpetajate) korterimure on ju teada kõigile.

Aga kas korter kivimajas on maal ikka kõige õigem elupaik? Et päris oma maja ehitama hakata, tuleb küll üks suur patakas raha leida, arvab Mart. Kõrgharidusega spetsialistide palgast on meil tänaseni veel häbi rääkida. Üks vana talumaja eeldaks aga juba täielikku pühendumist. Jaana näiteks arvab, et kui tal oleks oma talu ja palju-palju lapsi, siis koolitööl küll enam ei käiks.

Kuid aiatööd tegema hakata tahavad Jaana ja Mart küll. Kartul ning muu toidulaual hädatarvilik peaks tulema ikka oma peenramaalt.

Ning lõpuks — soovid uue õppeaasta hakul? Need on Jaana ja Mart Laanperel ühised — vaja on alustada meie paljukirjutud koolisüsteemi muutmist kõigepealt endast ja oma õpilastest. Nii kasvab juba üks osa õpilastest «uuest koolist». Ning lõpuks: kõigile homme alustajatele kannatust ning rahu, ainult rahu! Ühineme nende soovidega meiega.

KÜLLI KOPPELMAA
ALO RAIDMA fotod